

8. OBEĆANJE

Pregled

Uvod: Ova sekcija vodi nas do vrhunca Avraamovog religijskog iskustva: žrtvovanja Isaka. Ovo žrtvovanje ujedno je i „test“ Avraamove vere. Ovaj intrigantan događaj označava centar strukture 1. Mojsijeve, centar strukture je književni alat koji se koristi da istakne važnost poglavlja. Istražićemo nekoliko pitanja: Kakvo je značenje ovog testa? Zašto je Bog tražio od Avraama da žrtvuje svog sina kada je to bilo u suprotnosti sa Njegovim obećanjem? Kako će se Gospod postarati? Zašto se žrtva promenila sa Isaka na očekivanje jagnjeta i konačno na ovna? Koji je teološki i proročki značaj ove neuspele žrtve? Nakon ovog dramatičnog incidenta, ni jedan značajan događaj se više ne dešava u Avramovom životu. Sledeća velika priča je Isakov brak sa Rebekom. Tada se Avraam ženi Keturom i umire „u poznim godinama“.

Teme ove lekcije:

1.Značaj otkupljenja. Žrtvovanje Isaka više je od etičkog problema ili egzistencijalne krize. Biblijski narativ se ovde bavi problemom otkupljenja čija se tajna, duboko značenje, kosmički proces i eshatološka svrha ovde otkrivaju. Božiji poziv Avraamu za kojeg je planirano da bude blagoslov svim nacijama, ispunjava se kroz otkupljenje zabeleženo prilikom žrtvovanja Isaka.

2.Snaga molitve. Isakov brak je utemeljen na molitvi. Prelepa priča o Elijezerovoj molitvi i ispunjenju iste je posebno nadahnjujuća i bogata značenjem i duhovnim lekcijama.

Komentar

Značaj otkupljenja. Pominjanje „otkupljenja“ je prisutno još u samom pojmu „testa“. Značenje Jevrejskog glagola *nissah*, tj. „testiran/okušan“ (1. Mojsijeva 22,1) obuhvata dve suprotne ideje. Sa jedne strane, ona se tiče suda. Bog „testira“ da bi „da se zna šta ti je u srcu“ (5. Mojsijeva 8,2; uporedi sa Psalm 139,1.23.24). Ovaj aspekt je jasno naznačen od strane Anđela Gospodnjeg (1. Mojsijeva 22,11.12).

Sa druge strane, biblijska ideja „testiranja/kušanja“ prevazilazi duboko istraživanje koje je Bog morao da da Avramu da bi procenio kvalitet njegove vere. Mojsije upotrebljava isti glagol *nissah*, tj. „test“, da umiri svoj narod koji se boji prilikom grmljavine na Sinaju (2. Mojsijeva 20,18-20). Umesto da ovo bude proizvoljan i okrutan čin usmeren protiv onog koji biva okušan/testiran, božansko kušanje/testiranje donosi pozitivnu i obećavajuću perspektivu božanskog suda i otkupljenje u korist onog koji se kuša/testira, zbog toga ovo testiranje treba razumeti u kontekstu zaveta milosti i spasenja.

Ideja otkupljenja se ponovo pojavljuje sa ovnom, zbog kojeg se Avraam iznenadio što ga vidi. Avram i Isak su očekivali jagnje (1. Mojsijeva 22,7.8). Na Isakovo bojažljivo pitanje „gde je jagnje?“ što je impliciralo i pitanje „da li sam ja jagnje?“ Avraam odgovara: „Bog će postarati Sebi“ (1. Mojsijeva 22,8) što je doslovno značilo „Bog će videti jagnje u vezi sa Njim samim“. Konstrukcija ovog dela rečenice sugeriše naglasak na „Bogu“ da bi uputila na to da je rešenje samo u Bogu. Bog je taj koji će se postarati. Izraz „postarati Sebi“ je čudan. Ovaj izraz je jedinstven u Jevrejskom Pismu. Ima istu formu kao i fraza *lekh lekha* što znači „izaći

sebi“ ili u povratnom obliku „ići sam“. U obliku *yr'eh lo* (što se uglavnom prevodi „On će se postarati“), dakle treba ga prevesti kao „Bog će videti Sebe kao jagnje“, što znači da će Bog dati Sebe kao jagnje.

Namera ove priče nije bila da odgovori na pitanje porekla životinjskih žrtava ili da naznači šta je to što ljudi moraju da rade i daju Bogu da bi zadobili spasenje. Ovan koji je zauzeo Isakovo mesto označavao je Božiji poklon Avramu od Njega Samog. Proces spasenja ima svoj početak u Bogu, kao što je Pavle naznačio: „jer Bog beše u Hristu, i svet pomiri sa sobo“ (2. Korinćanima 5,19). Ipak, osim ove zameničke funkcije životinje, ovan kao žrtva paljenica sadrži duboku teološku lekciju. Žrtva paljenica bila je jedina vrsta žrtve koja je zahtevala spaljivanje cele životinje (3. Mojsijeva 1,9). Spaljena žrtva upućivala je dakle, na celokupnost Božije žrtve kroz Isusa Hrista na spasenje čovečanstva (Jevrejima 9,12; Jevrejima 10,10). Na isti način, žrtva paljenica se prinosila na Dan otkupljenja (3. Mojsijeva 16,3.5). Više od bilo kog drugog biblijskog teksta, ovaj tekst koristi jezik korišćen prilikom žrtvovanja Isaka. Nalazimo iste povezane reči u oba teksta: „žrtva paljenica“ (1. Mojsijeva 22,13; uporedi sa 3. Mojsijeva 16,3.5), „pojavit se“ u istom pasivnom obliku (1. Mojsijeva 22,14; uporedi sa 3. Mojsijeva 16,2), „on uze“ (1. Mojsijeva 22,13; uporedi sa 3. Mojsijeva 16,5); i „jedan ovan“ (1. Mojsijeva 22,13; uporedi sa 3. Mojsijeva 16,5). Ova jedinstvena inter-tekstualna veza sugerise da je pisac koji je pisao o Danu otkupljenja imao na umu tekst o žrtvovanju Isaka, i da je promišljeno postavio ovu priču u perspektivu Dana otkupljenja.

Priča o Avraamovom žrtvovanju i svezivanju Isaka tako ide dalje od privatnog religioznog, egzistencijalnog, ili etičkog iskustva jedne individue. Ovo je proročanstvo. To što je se Bog postarao za ovna tipološki upućuje na eshatološki Dan otkupljenja u kom Bog prihvata tu žrtvu da se preko nje istorijski ispuni otkupljenje čovečanstva (Danilo 8,14) za Božije carstvo (Danilo 7,9-14).

Snaga molitve. Elijezerova molitva (1. Mojsijeva 24,12-14) ima tri komponente:

1. Elijezer se obraća Bogu kao svom ličnom Bogu (1. Mojsijeva 24,12).

2. Elijezer moli za uspeh cele operacije. Jevrejski glagol *haqr'eh*, tj. „daj mi uspeha“ (1. Mojsijeva 24,12), proizilazi iz glagola *qarah*, što znači „desiti se“ i prenosi ideju „šanse“ (Ruta 2,3). Sluga moli Boga da da šansu da se to desi. Pojam slučajnosti ovde nema mesta. Činjenica da je Bog kontroliše šanse znači da će On delati u okviru parametara onog što se čini kao šansa iz ljudske perspektive. On je Bog providenja koji može da izazove da se određeni događaj desi. Ovaj pogled je dodatno osnažen činjenicom da sluga ide tako daleko da određuje ne samo trenutak ovog događaja, koji treba da se desi odmah (1. Mojsijeva 24,12), već i mesto događaja koje treba da bude upravo tu gde sluga „pusti kamile da poležu iza grada kod studenca“ (1. Mojsijeva 24,11) i gde on stade „kod ovog studenca“ (1. Mojsijeva 24,13).

3. Elijezer postavlja posebne uslove. Da bi odlučio u odabiru mlade, sluga predlaže jedan test Bogu kojeg mlada treba da položi. Kandidatkinja treba ne samo da „nagne“ svoj krčag njemu, strancu (1. Mojsijeva 24,14), već treba dobrovoljno da napoji i njegovih deset kamila. Težina ovog testa će učiniti sigurnim da je Bog iza toga (1. Mojsijeva 24,14; uporedi sa Sudije 6,36-40). Ovaj test očigledno nije samo natprirodni znak koji pokazuje Božije odobravanje; on je takođe test karaktera koji će otkriti kakva je kandidatkinja osoba, njenu velikodušnost i ljubaznost, njenu dobrovoljnost da služi i više od onog što se zahteva, njeno gostoprimstvo, kao i njenu fizičku izdržljivost i snagu. Ispunjenje molitve ovog sluge počelo je čak pre nego što se on pomolio (1. Mojsijeva 24,15; uporedi sa Matej 6,8).

Izveštaj o ispunjenju njegove molitve počinje sa iznenađenjem koje je naglašeno rečju „gle“ koja predstavlja Rebeku. Uz to, pominjanje njenog krčaga na ramenu (1. Mojsijeva 24,15) odzvanja sluginu molitvu Bogu (1. Mojsijeva 24,14). Izveštaj dalje nastavlja i iznosi fizičke kvalitete ove žene: njenu lepotu i nevinost (1. Mojsijeva 24,16). Njena porodična pozadina je kvalifikuje da se uda za Isaka. Prostorna informacija o tome da je otišla na izvor dodaje neizvesnost. Sluga je zabrinut i želi da zna (1. Mojsijeva 24,17). Na slugino oduševljenje, Rebeka je precizno ispunila sve uslove testa. Spustila je svoj krčag (1. Mojsijeva 24,18), baš kao što je sluga zamolio u svojoj molitvi. Takođe je dobrovoljno napojila i njegove kamile (1. Mojsijeva 24,19), kao što je sluga propisao. Rebeka čak prevazilazi očekivanja sluge. Ona ne samo da ispunjava svoje dužnosti dajući slugi da pije, već ga brzo spušta krčag i poziva ga da pije. Dakle, ona u ono što radi stavlja revnost, entuzijazam i efikasnost. Slugina reakcija je tiha zadivljenost (1. Mojsijeva 24,21).

Iako se molio za ovaj znak, on je začuđen ovim neverovatnim čudom. Pa ipak, njegova vera ostaje pomešana sa sumnjom; on još uvek nije zaista siguran da li je uspeo ili ne (1. Mojsijeva 24,21). Tek kad je Elijezer stigao u Rebekin dom on shvata da je uspeo. Tada izriče drugu molitvu u kojoj blagosilja Boga (1. Mojsijeva 24,27). Ovaj blagoslov označava trenutak stizanja na destinaciju i ispunjenja proročanstva (Jezdra 7,27.28; Danilo 12,13). Događaj u kojem je Rebeka tačno ispunila reči njegove molitve čini da sluga razume da Bog nije samo Bog milosti i ljubavi, već i Bog istine i akcije koji čini da se određene stvari dese.

Primena u životu

Značaj otkupljenja. Diskutujte u svom razredu o teološkom značenju otkupljenja, i o tome kako ova istina utiče na vaš privatni život. Šta je otkupljenje za vas? Zašto vam je potrebno otkupljenje? Kako biste iskomunicirali tu potrebu vašem postmodernom prijatelju koji ne oseća potrebu za oprostjenjem? Razgovarajte o duhovnom i egzistencijalnom značaju Adventističke istine o eshatološkom Danu otkupljenja. Diskutujte o relevantnosti proročke interpretacije 2300 dana i noći (Danilo 8,14). Kakav uticaj ova kompleksna proročka istina ima u vašem životu? Koliko ste sposobni da prenesete ovu istinu na efikasan, jasan i ubedljiv način vašim sekularnim prijateljima? Šta to znači za vas ukoliko to ne umete? Zašto je istina o eshatološkom Danu otkupljenja tako važna za vaš duhovni život, za vaš odnos sa Bogom, za vas i vaše bližnje?

Moć molitve. Koje duhovne pouke učite iz Elijazarovog iskustva molitve? Razmislite o pričama o ispunjenju molitava u vašem životu koje ističu iste pouke. Kakve pouke ste naučili iz ovih priča o ispunjenju? Kako ovakva iskustva osnažuju vašu veru? Razmislite takođe i o trenucima u kojima Bog nije odgovorio na vašu molitvu. Kakve pouke ste naučili iz vašeg razočaranja? Kako su ove priče o neispunjenim molitvama produbile ili popravile vašu veru? Kako objašnjavate činjenicu da se loše stvari dešavaju dobrim ljudima, i da se dobre stvari dešavaju lošim ljudima (pročitajte Propovednik 9,2.11)?